خراسان روزنامه صبح ایران
یک‌شنبه ۸ مهر ۱۳۹۷ . ۲۰ محرم ۱۴۴۰ . شماره ۱۹۹۲۶

تعویض پوشک در صحن سازمان ملل!

جاسیندا آردرن نخست‌وزیر نیوزیلند با آوردن دختر سه ماهه‌اش به مجمع عمومی سازمان ملل، توجهات را به خود جلب کرد. کودک سه‌ماهه در حالی که روی زانوی پدرش «کلارک گیفورد» نشسته بود، نظاره‌گر سخنرانی آردرن نخست‌وزیر ۳۸ ساله نیوزیلند در مجمع عمومی سازمان ملل متحد بود. گیفورد مجری تلویزیونی در توئیتی نوشت: «ای کاش می‌توانستم نگاه متعجب هیئت ژاپنی در داخل سازمان ملل را حین ورود به سالن در وسط تعویض پوشک بچه ثبت کنم، افسانه بزرگ قرن بیست و یکم». آردرن به عنوان نخست‌وزیری صرفه‌جو که هزینه‌های وزیران را تحت کنترل دارد، مشهور است.

تحلیل روز

محمد صادق مصدق
international@khorasannews.com

آن سوی تعطیلی یک کنسولگری

تصمیم به بستن کنسولگری آمریکا در بصره از سوی واشنگتن و اتهام‌زنی به نیروهای حشد الشعبی در حالی است که مقامات کاخ سفید در ماه‌های اخیر تلاش کرده‌اند شاخه سیاسی این نیروها را که در انتخابات پارلمانی توانستند کرسی‌های قابل توجهی به دست آورند، از عرصه سیاسی عراق دور نگه دارند. در واقع، آمریکا با طرح ادعاهایی نظیر ممانعت از روی کار آمدن نخست وزیر و دولتی نزدیک به ایران سعی دارد مداخله خود در امور داخلی عراق را توجیه کند. عراق اهمیت زیادی برای آمریکا دارد، زیرا واشنگتن با جنگ سال ۲۰۰۳ علیه عراق و براندازی نظام بعثی در این کشور تلاش کرد عراق را به عنوان الگو و مدلی برای دیگر کشورهای خاورمیانه مطرح کند، اما عراق امروز سیاستی مستقل در پیش گرفته و حتی اجازه بهره‌گیری از جغرافیای خود علیه سوریه را نمی‌دهد و به نوعی در کنار محور مقاومت قرار گرفته است. دولت واشنگتن سعی دارد با دخالت در فرایند تشکیل دولت آینده عراق، دولتی وابسته در این کشور روی کار آورد. به همین دلیل کاخ سفید با کارشکنی‌های مختلف تلاش می‌کند اشخاصی نظیر «فالح فیاض» یا «عادل عبدالمهدی» پست نخست‌وزیری عراق را در اختیار نگیرند. آمریکایی‌ها می‌خواهند به زعم خود با دور کردن گروه‌های مقاومت از ایران، این گونه القا کنند که در صورت تهدید نظامی علیه تهران، دست‌های ایران در منطقه بسته خواهد شد. این که پمپئو پس از تعطیل کردن کنسولگری آمریکا در بصره در بیانیه خود می‌گوید ما منتظریم همه طرف‌های بین‌المللی علاقه‌مند به صلح و ثبات در عراق و منطقه برای تقویت پیام ارسالی‌مان به ایران درباره نپذیرفتن رفتارهای آن‌ها به ما ملحق شوند، در این راستا تحلیل می‌شود.

اندیشکده روز

بازگشت اقلیم به دوران جدایی طلبی؟

اندیشکده راهبردی تبیین نوشت: سال گذشته، در چنین روزهایی، مسعود بارزانی که ریاست اقلیم را بر عهده داشت، با پافشاری بسیار توانست همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان از عراق را برگزار کند. اگرچه این همه‌پرسی در نهایت موجب شد تا کردها خسارت‌های بسیاری را متحمل شوند و موقعیت‌شان را به لحاظ حضور در مناطق مورد مناقشه با بغداد از دست دهند، اما حالا حزب دموکرات کردستان گویا در نظر دارد تا فرایند استقلال را این بار از بغداد عملی کند. فواد حسین، نامزد حزب دموکرات کردستان برای پست ریاست جمهوری عراق، به‌تازگی گفته که همه‌پرسی برگزار شده در سال گذشته، قانونی و مشروع بوده است. این باور او باعث شده تا برخی جریان‌های سیاسی عراق از جمله صدری‌ها خواستار اعلام موضع نامزد ریاست جمهوری در خصوص جدایی اقلیم کردستان از عراق شوند. تا کنون، در تقسیم قدرت میان دو حزب مطرح دموکرات و اتحادیه میهنی کردستان، قاعده بر این بوده که ریاست اقلیم از آنِ دموکرات‌ها و ریاست جمهوری از آنِ میهنی‌ها باشد. مرحوم جلال طالبانی و فواد معصوم هر دو از اتحادیه میهنی بودند و حالا این اتحادیه، برهم صالح را برای ریاست جمهوری معرفی کرده است. به نظر می‌رسد دموکرات‌ها با معرفی نامزد برای ریاست جمهوری، در پی امتیازگیری بیشتر در پست‌های داخلی اقلیم و کابینه دولت عراق هستند. در صورتی که فواد حسین به نمایندگی از حزب دموکرات به ریاست جمهوری عراق برسد، این امکان وجود دارد که با نفوذ بارزانی‌ها بر او، بحث استقلال اقلیم دوباره برجسته شود و فضای عراق به سوی بی‌ثباتی میل کند.

عراق

پارلمان عراق فردا رئیس جمهور را انتخاب می‌کند

پارلمان عراق روز دوشنبه فردی را برای تصدی پست ریاست جمهوری این کشور تعیین می‌کند که بر اساس عرف سیاسی عراق، این پست از سال ۲۰۰۵ در اختیار کردها بوده است. محمد الحلبوسی، رئیس پارلمان عراق اعلام کرد، ۳۲۹ نماینده پارلمان عراق که در ماه مه انتخاب شدند، باید فردی را از میان هفت نامزد پست ریاست جمهوری انتخاب کنند. از جمله برجسته‌ترین نامزدهای ریاست جمهوری عراق، برهم صالح، نخست‌وزیر سابق اقلیم کردستان و فواد حسین، رئیس سابق دفتر ریاست اقلیم کردستان هستند. توافقی ضمنی میان اتحادیه میهنی کردستان و حزب دموکرات کردستان وجود داشت مبنی بر این که ریاست جمهوری از آن اتحادیه میهنی و پست ریاست اقلیم کردستان متعلق به حزب دموکرات کردستان باشد. این نخستین بار است که حزب دموکرات کردستان نامزدی را برای انتخابات ریاست جمهوری عراق معرفی می‌کند، چرا که توافق سابق به دلیل لغو پست ریاست اقلیم کردستان ملغی به حساب می‌آید. هم اکنون این حزب در میان کردها بزرگ‌ترین فراکسیون را در اختیار دارد. در صورتی که نمایندگان پارلمان عراق روز دوشنبه موفق به انتخاب رئیس جمهور نشوند، جلسه به روز بعد موکول می‌شود.

واشنگتن کنسولگری خود را در بصره به دلیل «تهدیدات امنیتی» تعطیل کرد

سناریوسازی جدید آمریکا در عراق

گروه بین‌الملل- وزارت امور خارجه آمریکا دستور تعطیلی و تخلیه کنسولگری خود را در شهر بصره عراق به دلیل حمله‌های ادعایی هفته‌های اخیر صادر کرد. روز جمعه برخی رسانه‌ها از اصابت سه راکت به نزدیکی کنسولگری آمریکا در بصره خبر دادند. این در حالی است که ساعتی پس از انتشار این خبر، السومریه نیوز عراق به نقل از یک منبع امنیتی در استان بصره سقوط راکت یا موشک را در فرودگاه بین‌المللی بصره که کنسولگری آمریکا نزدیک آن است، تکذیب کرد. اما در کمتر از چند ساعت از اعلام بسته شدن موقت کنسولگری آمریکا در بصره به بهانه وجود تهدیدهای امنیتی، وزارت خارجه آمریکا در بیانیه‌ای دیروز دوباره درباره وضع عمومی عراق ابراز نگرانی کرد و به شهروندان آمریکایی در خصوص عملیات آدم ربایی و خشونت در عراق هشدار داد. دستگاه دیپلماسی آمریکا در یک شیطنت آشکار تبلیغاتی با بهانه قرار دادن قتل چند تن از زنان فعال اجتماعی و اقتصادی در عراق، آن چه را «باندهای تروریستی و سرکش» نامیده، متهم به قتل مستمر نظامیان و غیر نظامیان در عراق کرده است. وزارت خارجه آمریکا همچنین مدعی شده است که گروه‌های شبه نظامی فرقه‌ای (تعبیر جریان آمریکایی - سعودی و بعثی از نیروهای مردمی عراق) شاید شهروندان و شرکت‌های غربی را در عراق هدف قرار دهند. درباره چرایی اصرار آمریکا در برهه اخیر به ناامن جلوه دادن فضای عمومی عراق، گمانه‌زنی‌های متعددی وجود دارد که مجموعه این دیدگاه‌ها در سه سناریو خلاصه می‌شود: *افزایش فشار بر عراق برای روی کار آوردن یک دولت دلخواه آمریکا و فاصله گرفتن دولت جدید در عراق از ایران. *فضاسازی برای دست زدن به اقدام نظامی احتمالی در منطقه. *راهبرد آشکار سیاست فشار بر عراق و ایران دولت دونالد ترامپ برای دوشیدن بیشتر شیخ نشین‌های حوزه خلیج فارس. این سناریوسازی در شرایطی است که همزمان روز جمعه نمایندگان کنگره آمریکا پیش نویس قانونی را بررسی کردند که بر اساس آن نیروهای شیعی مردمی با تحریم و گنجانده شدن نامشان در فهرست گروه‌های تروریستی مواجه می‌شوند. به نظر می‌رسد این اتفاقات زنجیره‌ای بدون ارتباط با یکدیگر نباشد و در یک مجموعه می‌توان این اتفاقات را بررسی و در قالب سناریوسازی با اهداف چندوجهی علیه عراق و ایران تحلیل و ارزیابی کرد. «مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا در خصوص دلایل بستن کنسولگری در بصره به این دو احتمال اشاره کرده و گفته است: «واشنگتن به تهران اطلاع داده است که در صورت هر گونه تعرض به شهروندان یا تاسیسات آمریکایی در عراق توسط آن چه نیروها و گروه‌های نزدیک به ایران نامیده، تهران در قبال آن مسئول است.» در این باره، یکی از کارشناسان امنیتی عراق گفته است که تصمیم وزارت خارجه آمریکا به بستن کنسولگری‌اش در بصره و فراخواندن تمامی کارکنانش از آن جا، نوعی مانور واشنگتن برای رساندن پیام به جمهوری اسلامی ایران است. از فحوای بیانیه وزارت امور خارجه عراق و متعاقب آن تصمیم آمریکا به بستن کنسولگری‌اش در بصره بر می‌آید که دستگاه دیپلماسی عراق درباره انعکاس این اقدام واشنگتن بر وضع عمومی عراق ابراز نگرانی کرده است. «احمد محجوب» سخنگوی وزارت خارجه عراق با ابراز تاسف از این اقدام آمریکا گفته است که مراکز دیپلماتیک مستقر در عراق به شایعاتی که به تیره کردن فضای امنیت و ثبات و تخریب روابط عراق با کشورهای جهان دامن می‌زنند، توجه نکنند. اما «انتصار الموسوی» از نمایندگان استان بصره در پارلمان عراق، از تصمیمات اخیر واشنگتن از جمله بستن کنسولگری‌اش در بصره به عنوان «توطئه آمریکا» یاد کرده و گفته است که توطئه‌های آمریکا علیه عراق، هرگز متوقف نمی‌شود. الموسوی تلویحا نوع باج‌خواهی‌های فعلی آمریکا از عراق را مشابه باج‌خواهی‌های ترامپ از شیخ نشین‌های حوزه خلیج فارس دانسته و افزوده است، به دلیل این که عراقی‌ها در برابر تهدیدهای آمریکا برای دخالت در امور داخلی شان سر تعظیم فرود نیاورده‌اند، واشنگتن به این گونه باج‌خواهی روی آورده است. برخی روزنامه نگاران و صاحب نظران عراقی از تبعات سیاست‌های جدید آمریکا در خصوص تمامیت ارضی عراق ابراز تردید و برخی مانند «هادی جلو مرعی» کارشناس سیاسی عراق، حتی طرح احتمالی فروپاشی دولت عراق را مطرح کرده‌اند. این در حالی است که سایت «دیده بان عراق» که مجموعه‌ای از کاربران عراقی در شبکه‌های اجتماعی آن را اداره می‌کنند، از بستن کنسولگری آمریکا در بصره استقبال و آرزوی روزی را کرده است که سفارت آمریکا در بغداد نیز بسته شود. این سایت خبری حتی چالش‌های احتمالی را که عراق بعد از بسته شدن سفارت آمریکا با آن به طور موقت مواجه خواهد شد، پیش‌بینی کرده است.

فراخبر

جوکاذب آمریکایی‌ها علیه ایران در عراق

محمد باقر حکیم- آمریکا و رسانه‌های وابسته به آن‌ها در روزهای اخیر اتهاماتی غیر واقعی در خصوص ایران در عراق مطرح کرده‌اند. به نظر می‌رسد در شرایط کنونی آمریکا اعتقاد دارد در روابط عمیق ایران و عراق به ضرر آن‌ها تمام خواهد شد، به همین دلیل تصمیم گرفته جو کاذبی را بر ضد تهران در عراق به راه اندازد تا افکار عمومی عراق را در گیر این موضوع کند و سپس فشار بر ایران را در داخل عراق افزایش دهد چنان که در این زمینه می‌توان به پنج مورد از اظهار نظرها و سخنان گفته شده از جانب آمریکایی‌ها و هم‌پیمانان آن‌ها در این خصوص اشاره کرد. ۱- خبرگزاری رویترز در گزارشی به نقل از آن چه به زعم خود منابع ایرانی، عراقی و غربی خواند، مدعی شد ایران موشک‌های بالستیک در اختیار گروه‌های هوادار خود در عراق قرار داده است. این در حالی است که جمهوری اسلامی ایران این ادعاها را بی‌پایه و اساس خوانده است. پمپئو، به رغم تکذیب این گزارش توسط مسئولان عراقی، در صفحه توئیترش به گزارش رویترز استناد کرد و نوشت: «به شدت درباره گزارش‌های انتقال موشک‌های بالستیک از ایران به عراق نگران هستیم. در صورتی که [این گزارش‌ها] صحت داشته باشند، نقض صریح حاکمیت عراق و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد خواهد بود. بغداد باید آن چه را در عراق اتفاق می‌افتد، تعیین کند نه تهران. ۲- «مارکو روبیو»، سناتور جمهوری‌خواه در ادامه دخالت‌های آمریکا در روند تشکیل دولت جدید عراق، اعلام کرد وزیر نفت این کشور نباید از حامیان ایران باشد. «در تحلیل‌ها آمده بود که وزیر نفت نزدیک به ایران یعنی فروش نفت ایران توسط عراق.» ۳- به نوشته روزنامه نیویورک تایمز مایک پمپئو وزیر امور خارجه آمریکا با انتشار بیانیه‌ای مکتوب، ادعا کرد که کنسولگری این کشور در بصره در هفته‌های اخیر، چندین بار از سوی عوامل وابسته به گروه‌های تحت حمایت ایران هدف حمله قرار گرفته است. بنابراین ایران باید بداند که آمریکا به طور مناسب به چنین حملاتی پاسخ خواهد داد. ۴- وزارت امور خارجه آمریکا با طرح ادعای خود مبنی بر نفوذ ایران در عراق گفته بود در صورت هر گونه حمله به منافع آمریکا در عراق، جمهوری اسلامی را مسئول آن خواهد دانست و به آن به طور مستقیم و شدید پاسخ خواهد داد. ۵- نتانیاهو در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل مدعی حضور نیروهای نظامی ایران در عراق شد. به نظر کارشناسان آشنا به مسائل منطقه، همه این بازی‌های آمریکا به منظور تحریک افکار عمومی عراق بر ضد جمهوری اسلامی ایران است چرا که در روزها و سال‌های اخیر نه یک آمریکایی در عراق کشته شده و نه یک ساختمان آمریکایی مورد تعرض قرار گرفته است در حالی که در ماه گذشته کنسولگری ایران بود که توسط نفوذی‌ها آتش گرفت. آمریکا با فشار بر حکومت و افکار عمومی عراق به دنبال کاهش روابط ایران و عراق است.

بااانتخابات۲۰۱۸ کنگره

«نژادپرستی»؛ پاشنه آشیل ترامپ

امیر علی ابوالفتح- هدفی که باراک اوباما به عنوان رئیس جمهور پیشین و آخرین رئیس جمهور حزب دموکرات در مقطع فعلی در سخنرانی‌ها و اظهار نظرهایش دنبال می‌کند، این است که کمک کند حزب دموکرات در انتخابات میان‌دوره‌ای ۲۰۱۸ که کمتر از ۴۰ روز دیگر برگزار می‌شود، به پیروزی دست یابد و این انتخابات مقدمه‌ای برای آن باشد که دموکرات‌ها در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۲۰ بار دیگر به کاخ سفید باز گردند. همچنین قابل انتظار است شخصی که پیش از این رئیس جمهور بوده و در حقیقت طی هشت سال ریاست جمهوری‌اش رهبر غیر رسمی حزب دموکرات به شمار می‌رفته، این وظیفه را اکنون بر عهده بگیرد؛ یعنی هم برای نامزدهای حزب دموکرات در انتخابات میان‌دوره‌ای تلاش کند و سخنرانی‌هایی به نفع آن‌ها انجام دهد و هم علیه حزب رقیب که دونالد ترامپ، رئیس جمهور جمهوری‌خواه رهبری غیر رسمی آن را بر عهده دارد، حملاتی انجام دهد. این نکته را باید در نظر گرفت که معمولا در سنت سیاسی آمریکا، روسای جمهور پس از خروج از قدرت از ورود به عرصه سیاست عمومی و به طور مشخص انتقاد علیه رئیس جمهور مستقر پرهیز می‌کنند. البته امکان نادیده گرفتن این افراد وجود ندارد اما اغلب صحبت‌ها و نقدهایی که به موضوعات دارند در خصوص مسائل کلی کشور است و درباره برنامه‌ها و سیاست‌های روزمره دولت معمولا اظهار نظر نمی‌کنند. این سنت را اوباما شکسته و او طی سخنرانی‌اش در ایلینوی به صراحت علیه رئیس جمهور مستقر و برنامه‌های دولت انتقادهایی را مطرح کرده است. صحبت‌های اخیر اوباما و اکنش‌های گسترده‌ای را در پی داشت و حتی خبری منتشر شد مبنی بر این که بعد از صحبت‌های رئیس جمهور پیشین آمریکا و سفری به اوهایو، یکی از میلیونرها و حامیان مالی برجسته جمهوری‌خواهان اعلام کرده دیگر حامی مالی این حزب نخواهد بود و از سیاست‌های اشتباه جمهوری‌خواهان پیروی نخواهد کرد. این مسئله بیانگر آن است که نفوذ کلام باراک اوباما فقط در میان حامیان حزب دموکرات و طرفداران وی نیست، بلکه او می‌تواند برخی از حامیان سرشناس حزب جمهوری‌خواه را نیز قانع کند که شیوه زمام داری و حکومت داری ترامپ بر اساس ارزش‌ها و معیارهای آمریکایی و به طور مشخص بر مبنای اصول محافظه‌کاری و سنت حزب جمهوری‌خواه نیست. این اقدامات می‌تواند در صحنه سیاست تاثیر گذار باشد و وزنه را به نفع دموکرات‌ها سنگین کند. در این میان با توجه به انتقاداتی که اوباما درباره ترامپ مطرح کرده و جایگاه رئیس جمهور فعلی آمریکا نزد مردم باید گفت که از نظر اکثریت قابل توجه‌ای دهندگان آمریکایی، دولت ترامپ در عرصه اقتصادی کارنامه قابل قبولی داشته، برنامه‌هایش باعث ایجاد رضایت میان شهروندان آمریکایی شده و در عرصه سیاست خارجی نیز به جز چند مورد محدود، باعث تقویت اعتبار آمریکا نزد شهروندان این کشور شده است. اما آن چه به عنوان پاشنه آشیل یا ضعف اساسی برنامه‌های ترامپ از آن یاد می‌شود، مباحث اجتماعی به خصوص بحث‌های نژادی است چرا که ترامپ به ایجاد کشور تک‌نژادی یا حفظ برتری نژاد سفید پوست اروپایی تبار علاقه دارد، این در حالی است که لیبرال‌ها به رهبری افرادی مانند اوباما که خود نیز یک سیاه‌پوست است، بر جامعه چندنژادی تاکید دارند و خواهان تسهیل در فرایند مهاجرت و حفظ ساختار چندنژادی آمریکا هستند. در مقابل ترامپ به سیاست مشت آهنین در مسئله مهاجرت تاکید دارد که باعث بروز یک سری مشکلات اساسی مانند جدا کردن کودکان از والدین‌شان و به زندان انداختن مهاجران غیر قانونی شده است. در این میان جریان‌های راست گرای افراطی، نژادپرستان و گروه‌های سفید برتر پندارها در دولت ترامپ زمینه عرض اندام پیدا کرده‌اند. این نکته‌ای است که اوباما بر آن انگشت گذاشت و بیشترین نقدی که او در سخنرانی‌اش علیه سیاست‌های ترامپ مطرح کرد، همین مسئله بود. اوباما به صراحت گفت که مگر محکوم کردن نئونازی‌ها چقدر سخت است که این مسئله اشاره تلویحی بود به خودداری ترامپ از محکوم کردن راست گرایان افراطی بعد از حادثه شارلوت‌ویل. بنابراین به نظر می‌رسد دموکرات‌ها تلاش دارند این بخش از سیاست‌های ترامپ را نزد مردم پررنگ کنند. در غیر این صورت نقض برنامه‌های اقتصادی دولت ترامپ یا سیاست خارجی او خیلی موجب جلب آرا از سوی دموکرات‌ها نخواهد شد. البته نباید فراموش کرد که حزب دموکرات فعلا از فقدان رهبری درون خود رنج می‌برد. شوک انتخابات ۲۰۱۶ باعث شده است که حزب در لاک تدافعی فرو برود و برای بازسازی خود از درون تلاش کند. این مسئله فرصتی را در اختیار حزب جمهوری‌خواه قرار داده تا بتوانند بخشی از عمده‌ترین برنامه‌های دولت باراک اوباما را از بین ببرند. ورود اوباما به عرصه سیاسی می‌تواند شور و هیجانی در میان بدنه حزب دموکرات، رای‌دهندگان مستقل و گروهی که در سال ۲۰۱۶ به ترامپ رای دادند و بعدا از رفتارها و سیاست‌های ترامپ سرخورده شدند، ایجاد کند و شانس موفقیت دموکرات‌ها در انتخابات سال ۲۰۱۸ افزایش دهد. در خصوص فقدان رهبری حزب دموکرات باید توجه داشت که ساختار حزبی در آمریکا مرکزگرا نیست و هر دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه دقیقا از ۵۰ حزب تشکیل شده‌اند. تک‌تک ایالات، احزاب دموکرات و جمهوری‌خواه دارند و در برخی از موضوعات به عنوان مثال حزب دموکرات کالیفرنیا با حزب دموکرات فلوریدا اختلاف نظر دارد. در بعضی موارد حتی دیده شده که مواضع حزب دموکرات ایالت محافظه‌کاری مانند تگزاس با حزب جمهوری‌خواه هم سوتر است تا احزاب دموکرات لیبرال در مناطقی مانند ایالت واشنگتن یا ماساچوست. به همین دلیل است که هر چهار سال یک بار در زمان انتخابات ریاست جمهوری، کنوانسیون ملی دو حزب تشکیل می‌شود تا این اختلافات را بر طرف کنند و یک مرامنامه حزبی به وجود آورند تا بتوانند اتحاد را میان جریان‌های مختلف و درون حزب افزایش دهند. از این نظر خیلی قابل تصور و انتظار نیست که افرادی مانند اوباما، کلینتون‌ها، خاندان بوش یا حتی ریگان بتوانند رهبری حزب را بر عهده بگیرند. عموما وقتی حزبی رهبری کاخ سفید را بر عهده دارد، از وزن و جایگاه سنگینی برخوردار است تا بتواند تمامی جناح‌ها را در اطراف خود حفظ کند. البته همیشه نیز رئیس جمهور مستقر موفق عمل نمی‌کند و بعضا دیده شده که جناح‌های درون حزب حاکم کاخ سفید علیه رئیس جمهور موضع می‌گیرند. این شرایط زمانی که حزب قدرت را در اختیار ندارد بسیار دشوارتر می‌شود. اکنون نیز نه اوباما چنین ادعایی دارد که بخواهد رهبری حزب دموکرات را بر عهده بگیرد و نه ساختار و جناح‌بندی‌های حزبی چنین فرصتی را برای افرادی چون اوباما ایجاد می‌کنند. اما به هر حال نقش فرد بی‌تاثیر نیست، به‌ویژه آن که اوباما یک چهره نسبتا کاریزما درون جناح لیبرال حزب دموکرات است.

اردوغان هدف سفر خود را به آلمان "پشت سر گذاشتن تنش‌ها" اعلام کرد

چرخش سلطان از منتقد به متحد

«رویکرد دولت آلمان و پیام‌های آن برای ما ارزشمند است.» این اظهارات رجب طیب اردوغان در سفر به آلمان است، کسی که کمتر از دو سال پیش آنگلا مرکل را با هیتلر مقایسه کرده و گفته بود دولت آلمان با توسل به شیوه‌های نازی‌ها به اختلافات برلین و آنکارا دامن می‌زند. منتقدان بر این باورند که مشکلات اقتصادی ترکیه از جمله کاهش شدید ارزش لیر، اردوغان را بر آن داشته تا در روابط خود با اروپا به‌ویژه آلمان تجدیدنظر کند. رئیس جمهور ترکیه پس از شرکت در اجلاس سالانه مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک برای سفری سه روزه عازم برلین شده است. اردوغان در حالی برای دیدار با «آنگلا مرکل» به آلمان سفر کرده که چند وقت پیش روابط آنکارا- برلین دچار اصطکاک و تنش شد. مناسبات بین دو کشور به خصوص بعد از کودتای نظامی نافرجام سال ۲۰۱۶ در ترکیه و متعاقب آن بازداشت برخی از اتباع آلمان متشنج شد. در این اوضاع و احوال، مشخص بود که سفر رئیس جمهور ترکیه به آلمان خبرساز و جنجال آفرین می‌شود. تنها دیروز هزاران نفر در برلین با شعارهای ضد اردوغان دست به تظاهرات زدند. آن‌ها به سیاست‌های اردوغان در زمینه‌های حقوق بشری اعتراض داشتند. در این میان آزادی پنج تبعه بازداشت شده آلمانی در ترکیه از پیش شرط‌های برلین برای عادی‌سازی و بهبود روابط با آنکارا خوانده شده است. وزارت خارجه آلمان گفته از ۳۵ شهروند آلمانی که بعد از کودتای نافرجام ترکیه با اتهام‌های سیاسی بازداشت شده‌اند، هنوز پنج تن در زندان‌های ترکیه به سر می‌برند. در این باره صدراعظم آلمان در کنفرانس خبری مشترک با اردوغان در انتقاد از وضعیت حقوق بشر در ترکیه گفت که «اختلافات عمیقی میان دو کشور به‌ویژه در زمینه آزادی مطبوعات و رعایت حقوق بشر وجود دارد.» البته منتقدان اردوغان در ترکیه امید کمی دارند که دولت فدرال آلمان علاقه‌مند به رسیدگی به وضعیت حقوق بشر در ترکیه باشد، چرا که به اعتقاد آن‌ها، آلمانی‌ها به رغم نگرانی از حقوق بشر در ترکیه بر این باورند که کشورشان گزینه‌ای جز بهبود روابط با ترکیه ندارد. از آن طرف هم اردوغان در سفر به آلمان به عنوان اولین سفر رسمی‌اش از آغاز ریاست جمهوری ۲۰۱۴ می‌خواهد به هر نحو ممکن، تنش‌های اخیر با برلین را پشت سر بگذارد. بنابراین مراد از این سفر، بیشتر بازسازی و بهبود روابط دو کشور اعلام شده، به طوری که اردوغان هدف اصلی خود از سفر به آلمان را "پشت سر گذاشتن تنش‌ها" بیان کرده است. در این میان وضعیت اقتصادی ترکیه یکی از مباحث اصلی سفر اردوغان به آلمان تلقی می‌شود، بدین معنا که رئیس جمهور ترکیه برای غلبه بر بحران کنونی که اقتصاد کشورش را فراگرفته به سمت برلین متمایل شده است و امید دارد با همکاری آلمان بر وضعیت نابه‌سامان اقتصادی ترکیه فائق آید. به سخنی دیگر اردوغان به دنبال شریکی اقتصادی است تا بتواند اقتصاد کشورش را که در ماه‌های گذشته متأثر از بحران ارزی سیر نزولی داشته، دوباره احیا کند. بنابراین در شرایطی که ترکیه با بحران اقتصادی رو به رو شده و روابط این کشور با آمریکا رو به وخامت رفته است، رجب طیب اردوغان به دنبال راه‌هایی برای گسترش همکاری میان دو کشور است. به نوشته خبرگزاری‌ها، از جمله رویترز، تلاش رئیس جمهوری ترکیه برای بهبود روابط با اروپا، در پی بروز تنش در روابط اش با آمریکا که به بحرانی مالی انجامید افزایش یافته است. دیگر اهداف اردوغان برای سفر به آلمان در تلاش آنکارا برای عضویت در اتحادیه اروپا نهفته است. شکی نیست که دولت اردوغان به دنبال آن است که دوباره خود را به آلمان و اروپا نزدیک کند تا بار دیگر شانس خود را برای عضویت در اتحادیه اروپا افزایش دهد. اردوغان انتظار دارد آلمان در اتحادیه اروپا برای پیشبرد مذاکرات عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا و آزادی روادید برای شهروندان ترک نقش سازنده ایفا کند.

■ **خبر بد فوتبالی برای آنکارا**

اما ورود اردوغان به آلمان با اعلام تصمیم اتحادیه فوتبال اروپا، یوفا، مبنی بر انتخاب آلمان و رد نامزدی ترکیه برای میزبانی مسابقات جام فوتبال اروپا در سال ۲۰۲۴ همزمان شد. همچنین پیش از آغاز مذاکرات رهبران ترکیه و آلمان یک سخنگوی کمیسیون اروپا گفت که بروکسل کمک‌های خود را به ترکیه به دلیل اجرا نشدن درخواست‌های اتحادیه اروپا در روند پیوستن ترکیه به این اتحادیه، کاهش داده است. به این ترتیب، اتحادیه اروپا در سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ نزدیک به ۴۰ درصد از کمک خود به ترکیه را کاهش خواهد داد که در کل رقمی برابر با ۷۵۹ میلیون یورو می‌شود. شکست ترکیه از آلمان در تصاحب میزبانی جام یوفا در حالی است که چندی پیش جنجال استعفای مسعود اوزیل عضو ترک‌تبار تیم ملی فوتبال آلمان تنش‌ها بین دو کشور را تشدید کرد. این بازیکن فوتبال که با اردوغان دیدار کرده بود، در نامه استعفای خود، فدراسیون فوتبال آلمان را به نژادپرستی متهم کرد.

گذرگاه مرزی «نصیب» بین اردن و سوریه باز شد

بازگشت رونق به دروازه جنوبی شام

نشانه‌ها برای پایان بحران سوریه یک به یک پدیدار می‌شود. وزارت حمل و نقل سوریه از بازگشایی گذرگاه مرزی «نصیب» بین این کشور و اردن خبر داد. این وزارتخانه در صفحه فیس بوک خود اعلام کرد که صبح دیروز این گذرگاه باز و عبور و مرور کامیون‌ها از طریق مرزهای سوریه و اردن آغاز شده است. گذرگاه نصیب دروازه جنوبی سوریه قلمداد می‌شود. بازگشایی آن بعد از حدود هفت سال جنگ و ناامنی، در وهله اول به معنای بازگشت امنیت به جنوب سوریه و از سوی دیگر آشکار شدن نشانه‌هایی از نزدیک شدن سوریه به مراحل پایانی بحران است. کالاهای تجاری بین سوریه، اردن و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس از این گذرگاه عبور می‌کند و احیای آن نقشی مهم در بازگشت رونق اقتصادی دارد. ارتش سوریه ۱۵ تیر ماه گذشته گذرگاه مرزی نصیب را که مهم‌ترین گذرگاه جنوب سوریه است، به کنترل خود درآورد. این مسئله پس از پیشروی ارتش سوریه در استان درعا رخ داد. گذرگاه نصیب در استان درعا واقع شده است که ارتش سوریه آن را آزاد کرد و آزادسازی این استان تأثیر زیادی بر روابط سیاسی سوریه و اردن و فعالیت مجدد اقتصادی خواهد داشت. ارتش سوریه با به دست گیری کنترل مناطق اطراف گذرگاه نصیب، توانست امنیت جاده دمشق- امان را تأمین کند؛ بدین معنا که جاده اصلی که از شهر حلب در شمال تا مرزهای اردن در جنوب امتداد دارد، قابل استفاده شده است. بنابراین سوریه از طریق این جاده می‌تواند محصولات خود را به خارج از این کشور صادر کند.

■ **آغاز روند تحویل اس ۳۰۰**

همزمان، ولید معلم، وزیر خارجه سوریه بعد از دیدار با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در حاشیه نشست‌های مجمع عمومی سازمان ملل تاکید کرد: همان طور که سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه گفت سامانه‌های اس ۳۰۰ ظرف دو هفته به دست ما می‌رسد و امیدواریم این سامانه‌های موشکی روسی حریم هوایی سوریه را در مقابل جنگنده‌های اسرائیلی پوشش دهند. معلم افزود: دمشق به دست یابی به سامانه‌های اس ۴۰۰ از سوی روسیه نیز تمایل دارد و به آن‌ها می‌گوییم منتظر اس ۴۰۰ هستیم. رئیس دستگاه دیپلماسی سوریه ضمن اعلام تشکر دولت این کشور از ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه در زمینه دست یابی‌اش به سامانه‌های اس ۳۰۰، با رجب طیب اردوغان، همتای ترکیه‌ای‌اش بر توافقی برای ایجاد منطقه‌ای عاری از سلاح در استان ادلب همزمان با ۱۵ اکتبر تاکید کرد. گذرگاه‌های انسانی در ادلب شروع به کار کرده‌اند و تروریست‌ها در خروج غیرنظامیان از منطقه از طریق این گذرگاه‌ها مانع تراشی می‌کنند. وزیر خارجه سوریه تاکید کرد: افراد مسلح باید ادلب را ترک کنند و نباید این منطقه در دستان خارجی‌ها باقی بماند. امیدوارم تروریست‌ها ادلب را ترک کنند اما من مطمئن نیستم روند خروج آن‌ها آغاز شده باشد. معلم یادآور شد، غیرنظامیان ادلب امیدوارند دمشق تسلط خود را بر این استان بازیابد. ما بر اساس ارتباط دایمی‌مان با ساکنان ادلب اطلاعاتی از آن‌ها به دست آورده‌ایم مبنی بر این که می‌گویند می‌خواهند دولت سوریه به ادلب بازگردد. لاوروف نیز تصریح کرد که در پی فاجعه سقوط هواپیمای روسی ایلوشین ۲۰ در سوریه، عملا روند وارد کردن سامانه‌های اس ۳۰۰ به سوریه آغاز شده است.